

Debreceni Ítéltábla

Mf.I.50.007/2025/7.

A Debreceni Ítéltábla a személyesen eljáró Felperes1 (Cím2) felperesnek, a dr. Czár Csaba ügyvéd ügyintézője mellett a Dr. Czár Ügyvédi Iroda (cím14) által képviselt Alperes1 (Cím6) alperessel szemben munkaviszony jogellenes megszüntetése miatt indított perében az Egri Törvényszék 33.M.70.099/2023/46. számú ítélete ellen az alperes. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét részben megváltoztatja, és mellőzi annak kimondását, hogy a peres eljárás során felmerült perköltségüket a felek maguk viselik. Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 372 167 (háromszázhetvenkétezer-százhatvanhét) Ft elsőfokú perköltséget. Az alperes által az államnak megfizetendő kereseti illeték összegét 10 655 (tízezer-hatszázötvenöt) Ft-ra leszállítja annak megállapítása mellett, hogy az állam terhén marad 20 999 (húszezer-kilencszázkilencvenkilenc) Ft kereseti illeték; egyebekben az ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 8500 (nyolcezerötszáz) Ft másodfokú perköltséget. Megállapítja, hogy az alperes 68 376 (hatvannyolcezer-háromszázhetvenhat) Ft illeték visszatérítése iránt kérelmet terjeszthet elő az állami adóhatóságnál, aminek elbírálása érdekében az ítéltábla az elsőfokú bíróság útján megküldeni rendeli az ítélete egy kiadmányát az alperes székhelye szerint illetékes állami adóhatóságnak.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a (ALAPÍTVÁNY) által fenntartott, önálló jogi személyiségű, non-profit szervezetként működő alperes tevékenységi köre idősök és fogyatékosok bentlakásos ellátása, egyéb bentlakásos ellátás, bentlakásos nem kórházi ápolás, egyéb szociális ellátás bentlakás nélkül, idősök és fogyatékosok szociális ellátása bentlakás nélkül és telefoninformáció. Az alapvető munkáltatói jogokat (a munkaviszony létesítése és megszüntetése) a mindenkori intézményvezető jogosult gyakorolni, az ezen kívüli egyéb jogköröket (utasítási és ellenőrzési jogok gyakorlása) a munkakörnek megfelelő szakmai besorolás szerinti ápolási vezető, csoportvezető ápoló gyakorolja az irányítása alá tartozó szervezeti egység valamennyi munkavállalója felett.

[2] Az alperesnél az otthon engedélyezett férőhelyeinek száma összesen 123, a nappali ellátás 15 fő időskorú és 15 fő fogyatékos személy, az étkeztetés pedig 40 személy számára biztosítható. Az idősök otthonában a gondozási (A és B) részleg 90, az ápolási (C) részleg 33 férőhely áll rendelkezésre. A gondozási részleg fő feladata a szükségletekhez igazodó segítségnyújtás, melynek mértékét és fajtáját a segítségre szoruló testi, lelki és szociális állapota határozza meg; a fokozott és kiemelt felügyeletet igénylő lakó az ápolási részleg kerül elhelyezésre. A feladatellátás forrása az igénybe vevők által fizetett térítési

díjak, valamint állami normatíva, pályázati források, alapítványi hozzájárulás és egyéb bevételek (adományozás, ajándékozás stb.).

[3] A felperes szociális ápoló-gondozó szakképesítéssel és érettségivel rendelkezik.

[4] A peres felek által kötött munkaszerződés szerint az alperes 2022. május 16. napjától 2022. augusztus 13. napjáig terjedő határozott időre szociális gondozó, ápoló munkakörben, havi 260 000 Ft alapbér és összevont ágazati pótlék megfizetésével alkalmazta a felperest. A felek 2022. szeptember 1. napjától határozatlan időre kötöttek munkaszerződést.

[5] A 2022. szeptember 1. napján keltezett munkaköri leírás szerint a felperes munkaidőkeretben, napi 12 óra munkaidőben, nappali és éjszakai műszakban látta el a feladatait, a közvetlen felettese az alperes vezető ápolója volt. A munkaköri leírás megjelölte a felperes szakmai és adminisztratív feladatait, továbbá rögzítette, hogy kötelessége a munkavégzésére vonatkozó belső szabályzatok, előírások megismerése és betartása.

[6] A felperes alapbére 2023. január 1. napjától 296 400 Ft-ra emelkedett.

[7] Az alperesi intézményben részlegenként egy csoportvezető ápoló (továbbiakban: csoportvezető) dolgozott 8 és 16 óra között. A szervezeti és működési szabályzat 6.3. pontja értelmében a csoportvezető szervezi és irányítja az általa vezetett részleg munkáját, amelyről rendszeresen beszámol az intézményvezetőnek.

[8] A 2023. április 13. napján 13 óra 30 perckor tanú3 csoportvezető által felvett jegyzőkönyv rögzítette (GONDOZOTT 1) panaszát, amelyet a jegyzőkönyv szerint a 15 óra 30 perckor megérkező hozzátartozója jelzett az intézmény vezetőjének is. A jegyzőkönyvet tanú3 és a gondozott írták alá.

[9] A 2023. április 21. napján felvett jegyzőkönyvben megállapításra került, hogy az ápolási részlegen a felperes az előző napon a vállába kapott injekcióra hivatkozással elzárkózott a gondozott emelésével járó feladatokban a munkatársainak történő segítségnyújtástól és erről (TANÚ9) gondozó tájékoztatta tanú5 csoportvezetőt. A jegyzőkönyvet (TANÚ9) és tanú5 írták alá.

[10] Az alperes 2023. május 12. napján kezdeményezte a felperes soron kívüli foglalkozás-egészségügyi vizsgálatát arra hivatkozással, hogy a felperes különféle mozgásszervi fájdalmaira (derék, váll) hivatkozva nem végzi el az alapápolási feladatok egy részét (pl. lakók mozgatása, emelése, zuhanyoztatás). A 2023. május 22. napján lefolytatott foglalkozás-egészségügyi vizsgálat eredményeként a felperes alkalmas minősítést kapott az alperesnél betöltött munkaköre ellátására.

[11] tanú2 csoportvezető által 2023. június 12. napján felvett jegyzőkönyv szerint a gondozottnak rendelt (gyógykészítmény) beadásának ellenőrzése során észlelte, hogy a 06.10-i tasakot nem adták be, a gondozó lapon (Nővér 1) és (Nővér 2) nővérek szerepelnek; a 06.11-i tasakot nem adták be, a gondozólapon a felperes és (Nővér 3) nővérek szerepelnek. A jegyzőkönyvet a felperes nem írta alá.

[12] tanú5 csoportvezető által 2023. június 12. napján felvett és aláírt jegyzőkönyv rögzítette (GONDOZOTT 2) hozzátartozójának a sebkötőzésre vonatkozó panaszát, emellett azt, hogy a műszakban dolgozó ápolók a felperes és (Nővér 3) voltak. A jegyzőkönyvet a felperes és (Nővér 3) nem írták alá.

[13] Az alperesnél 2023. június 15. napján felvett és a felperessel ismertetett jegyzőkönyv rögzítette, hogy (Intézményvezető) intézményvezető szóbeli figyelmeztetésben részesítette a felperest az utóbbi időben a szakmai munkájával szemben felmerült több kifogás miatt, kifejezetten feltüntetve azt, hogy a lakók gyógyszerelését ellenőrző csoportvezető ápoló tapasztalata szerint 2023. május 16., május 25., május 30., június 1. és június 11. napjain a gondozott részére nem adták be az orvos által elrendelt (gyógykészítmény)t, a gondozási

dokumentációban azonban a felperes aláírásával az szerepelt, hogy a lakó azt megkapta. A jegyzőkönyvet a felperes nem írta alá.

[14] A felperes 2023. június 17. napján e-mail üzenetet küldött az alperes intézményvezetőjének, amelyben panasszal élt tanú2 csoportvezető ellen arra hivatkozással, hogy annak hanyag munkavégzése akadályozza, nehezíti a zavartalan gondozási munkát, emellett többször megsérti az etikai kódexet és a munkavállalói jogokat.

[15] Az alperesnél 2023. június 22. napján hatályba lépett a dohányzás szabályozása az intézmény területén, amelynek az 5.4. pontja szerint munkaidőben egy részlegről egy időben egy fő dolgozó távozhat el dohányzás miatt. Az alperes által 2023. június 27. napján készített jegyzőkönyv szerint a szabályzat 5.4. pontját a felperes és (TANÚ 11) több esetben megsértették, mert a munkanap folyamán többször egy időben hagyták el a részleget dohányzás miatt. A felperes aláírta a jegyzőkönyvet. A jegyzőkönyvhöz kiegészítés készült 2023. június 27. napján arról, hogy a felperes és (TANÚ 11) közlése szerint a dohányzás a számukra kijelölt pihenőidőben történt.

[16] Az alperes által 2023. július 12. napján felvett jegyzőkönyv rögzítette a 2023. április 12. napján (GONDOZOTT 1)at érintő eseményekre vonatkozóan tanú3 csoportvezető előadását. A jegyzőkönyvet az intézményvezető, a csoportvezető, valamint a (cég) irodavezetője és munkajogi tanácsadója írták alá.

[17] tanú4 2023. július 14. napján az alperes intézményvezetőjének írt levelében panasszal élt a felperes munkájával, az ellátottakhoz való viszonyával kapcsolatban az alábbiak miatt:

- Ø előfordult, hogy az ellátottakkal minősíthetetlen hangnemben beszélt,
- Ø gyakran kijárt cigarettázni, ezért a munka nagy része másra hárul,
- Ø előfordult, hogy nem adta be az ellátott gyógyszerét,
- Ø a stílusa lekezelő, flegma, arrogáns a kollegákkal és az ellátottakkal szemben,
- Ø az aktuális feladatokat nem végezte el maradéktalanul.

[18] tanú4 kérte, hogy az alperes tegyen intézkedést a probléma megoldására, különben a munkaviszonya megszüntetését fogja kezdeményezni.

[19] (GONDOZOTT 1) hozzátartozójának 2023. június 15. napján e-mail útján közölt panasa kivizsgálásának eredményeként (Intézményvezető) intézményvezető 2023. július 24. napján írásbeli figyelmeztetésben részesítette a felperest. Az indoklásban rögzítette, hogy a panaszbejelentésben foglaltak kivizsgálása eredményeként megállapíthatóan a felperes 2023. április 12. napján a gondozott kérése ellenére nem hagyta a gondozott szobájában az ebédet, ezzel megszegte a szakma szabályait és az alperest negatív színben tüntette fel. Felhívta arra a felperest, hogy a gondozottak részére kérésükre biztosítani kell az étkezés későbbi lehetőségét, az ételt be kell tenni a szobájukba.

[20] Az írásbeli figyelmeztetést a felperes nem írta alá, azonban arra rávezette, hogy nem ért azzal egyet, ennek ellenére nem támadta meg azt a bíróság előtt.

[21] A felperes (ÜGYVÉD) útján 2023. július 24. napján írásban az alperes intézményvezetőjéhez fordult és egyeztetést kezdeményezett a véleménye szerint alaptalan tényállításokra épülő folyamatos jegyzőkönyvezések miatt, amelyekkel a munkáltató az Mt. 7. §-ának (1) bekezdésébe ütköző magatartást folytat. Sérrelmezte, hogy a jegyzőkönyvek felvételének célja a munkahelyről való eltávolítása, ezért kérte a megbeszélés lefolytatását a munkahelyen kialakult körülmények megoldása érdekében.

[22] (ALPERESI DOLGOZÓ) 2023. július 26. napján az igazgatónak a felperes munkájával és viselkedésével kapcsolatos panaszt jelentett be írásban arra hivatkozással, hogy a munkáját hanyagul végzi, 10 percenként dohányzik, újra kellett pelenkázni a részleget, a

pépes étrenden lévő lakóknak rendszeresen nem adja oda a levest. Kérte az alperes intézkedését azzal, hogy a továbbiakban nem szeretne együtt dolgozni a felperessel.

[23] A 2023. augusztus 11. napján felvett jegyzőkönyv szerint 2023. augusztus 10-én 15 óra körül a felperes megtagadta a gondozott kérését, és a kerekesszékes szintén gondozott férjét nem segítette kitolni az udvarra. A jegyzőkönyvet a gondozott, tanú5, (Intézményvezető) és (ALPERESI DOLGOZÓ 2) írták alá.

[24] Az alperes a 2023. augusztus 18. napján kelt és ugyanezen a napon délelőtt 11 óra körül közölt felmondással a felperes munkaviszonyát 30 nap felmondási idővel megszüntette.

[25] Indokolásként hivatkozott arra, hogy a felperes ápoló munkaköre kellő empátiát igényel. Az elmúlt időszakban több panasz érkezett a munkájával kapcsolatban. Különösen a munkatársaival és a gondozottakkal nem megfelelő, összeférhetetlen magatartást tanúsít, a munkáját hanyagul végzi és a gondozottak kérését figyelmen kívül hagyja. 2023. augusztus 11. napján egy gondozott hozzátartozójától érkezett panasz a munkavégzésével és a magatartásával kapcsolatosan. Korábban is volt hozzátartozói panasz, amelynek kivizsgálása során bebizonyosodott, hogy a munkáját nem végezte kellő körültekintéssel, ennek eredményeként írásbeli figyelmeztetésben részesült, azonban a magatartásán nem változtatott.

[26] (Intézményvezető) intézményvezető ezután kérte, hogy a felperes véglegesen hagyja el az intézményt. A felperes összehalkolta a személyes tárgyait tanú3 és tanú5 csoportvezetők kíséretében, majd az alperes részéről felajánlott intézményi gépjárművel tanú6 az otthonába szállította őt.

[27] A felperes a visszautasított keresetlevelében kérte kötelezni az alperest a jogellenes felmondás jogkövetkezményeként három havi távolléti díjnak megfelelő 889 200 Ft kártérítés megfizetésére, majd ezt 1 042 200 Ft-ban határozta meg. Ezt követően újabb keresetlevelet terjesztett elő a keresetlevél előterjesztéséhez fűződő joghatások fenntartásával, amiben immár a jogellenes felmondás jogkövetkezményeként 177 573 Ft elmaradt jövedelem és 350 000 Ft sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A felperes hivatkozott a joggal való visszaélés tilalmának megsértésére is állítva azt, hogy a csoportvezetők szakmaiatlan és a lakókat veszélyeztető utasításait érintő véleménye miatt konfliktusba került velük, aminek következményeként szüntette meg az alperes a munkaviszonyát.

[28] Az alperes az ellenkérelmében a felperes keresetének elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. A jogviszony megszüntetésének jogellenessége jogkövetkezményeként előterjesztett kereseti kérelem összecszerúságát elismerte, ugyanakkor vitatta a sérelemdíj címén érvényesített követelés összegét, azt eltúlozottnak tartva.

[29] Az elsőfokú bíróság a 46. sorszám alatt meghozott ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül a jogviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményeként elmaradt jövedelem címén 177 573 Ft kártérítést, amelyet meghaladóan a keresetet elutasította azzal, hogy a per során felmerült perköltségeiket a felek maguk viselik. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az az államnak 31 266 Ft eljárási illetéket, valamint megállapította, hogy az állam terhén marad 31 266 Ft eljárási illeték.

[30] Határozatának indokolásában mindenekelőtt ismertette a munka törvénykönyvről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 6. §-ának (1)-(2) bekezdéseit, a 7. §-ának (1) bekezdését és a (3) bekezdésének a-b) pontjait, a 8. §-ának (1) bekezdését, az 51. §-ának (3) bekezdését, az 52. §-a (1) bekezdésének c), d) és e) pontjait, a 65. §-ának (1) bekezdését, a 66. §-ának (1)-(2) bekezdéseit és a 82. §-ának (1) bekezdését, az Mt. 9. §-ának (1) bekezdése értelmében alkalmazandó, a polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42. §-ának (1)-(2) bekezdéseit és a 2:52. §-át, továbbá a Szociális Szakmai Szövetség Küldöttgyűlése 2022. március 21. napján elfogadott Szociális Munka Etikai Kódexe 1.9., 5.1., 5.2. és 5.8. pontjait, s végezetül az MK 95. számú állásfoglalás I.a), II., III. és IV. pontjait.

[31] Kifejtette, hogy a felmondás jogszerűségének vizsgálata során kizárólag az abban megjelölt indokokat lehet vizsgálni, míg az alperes által korábban alkalmazott szóbeli- és írásbeli figyelmeztetés indokai a felperes részéről már nem támadhatóak, a kétszeres értékelés tilalma alapján pedig a figyelmeztetések indokai nem képezhették a felmondás indokát, ugyanakkor a figyelmeztetések értékelhetőek a munkáltató intézkedésének fokozatossága, arányossága vonatkozásában.

[32] (Intézményvezető), az alperes törvényes képviselője akként nyilatkozott, hogy számára (ALPERESI DOLGOZÓ), tanú4, (TANÚ9) és (NŐVÉR 1) jeleztek problémákat a felperes munkavégzésével, magatartásával összefüggésben, „nem nagy dolgokat(...), de többféle probléma adódott, így átöltöztetéssel, mosodával, pelenka kidobással összefüggésben.” Állította továbbá, hogy „a munkatársak nem szerettek utána műszakba menni. Ezek a problémák fokozatosan jöttek a felperessel kapcsolatosan”. (33.M.70.099/2023/30. számú jegyzőkönyv)

[33] tanú2 tanú – aki a perrel érintett időszakban csoportvezetőként dolgozott – vallomásában a felperes munkavégzését érintő problémaként a (gyógykészítmény) beadásának, valamint a gondozott fürdetésének elmulasztását jelölte meg emellett, hogy a felperes sokat dohányzott. Kérdés nélkül adta elő, hogy „Nem vagyok haragban a felperessel, azonban azt tapasztaltam, hogy nem tekintett felettesének és nem fogadta el tőlem, ha bármit kértem tőle vagy bármire utasítottam.”. (33.M.70.099/2023/30. számú jegyzőkönyv)

[34] tanú3 tanú vallotta, hogy 2021. március-áprilistól dolgozott az alperesnél gondozó, ápoló munkakörben, majd 2022 januárjától csoportvezetőként. Előadása szerint a felperesnek mindig jelezte a problémákat (dohányzás gyakorisága, gondozott ágyban fürdetése, gyógyszerbeadás elmulasztása, (GONDOZOTT 1) esete), amelynek az volt az eredménye, hogy jegyzőkönyvet kellett erről írni. Azt tapasztalta, hogy a felperes nem fogadta el csoportvezetőként. A tanú a felmondás közlését követő eseményeket érintően előadta, hogy a felperest lekísérték a személyes dolgait összepakolni, ezalatt a felperes (TANÚ 11) munkatársával találkozott és beszélt, majd annyit kértek (TANÚ 11)től – mivel ebédidő volt – , hogy menjen vissza a részlegre és végezze a munkáját. (33.M.70.099/2023/30. számú jegyzőkönyv)

[35] tanú5 tanú – aki korábban ápolóként, majd 2022. január 1. napjától csoportvezetőként dolgozik az alperesnél – szerint folyamatosan voltak panaszok a lakóktól a felperes munkájára és stílusára. Ezek közül egy eset volt az, amelyről 2023. augusztus 11. napján jegyzőkönyvet vett fel. „Más esetről nem készült jegyzőkönyv, mert nem volt olyan fokú, mert nem tartottam lényegesnek” – mondta el a tanú. A tanú ismerte a munkatársak panaszait arra vonatkozóan, hogy a felperes sokat dohányzik, nem viszi ki a lakót fürdeni, amely problémákat – tudomása szerint – tanú2 csoportvezető jelezte a felperesnek és az intézményvezetőnek is. A felmondás közlését követő eseményeket érintően előadta, hogy a felperesnek tanú3 csoportvezetővel felajánlották a segítségüket, ezért elkísérték, illetőleg amíg pakolt a felperes, az ápolási részlegről érkező kolléganőt megkérték, hogy menjen vissza és végezze a munkáját. (33.M.70.099/2023/30. számú jegyzőkönyv)

[36] tanú4 tanú – aki OKJ ápoló végzettséggel mintegy 10 éve dolgozik az alperesnél ápoló, gondozó munkakörben – szerint a felperes „szerette a munkát elkerülni, nagyon sokat dohányzott (...), nekem kellett elvégezni a munkát.” Bírói kérdésre a tanú úgy nyilatkozott, hogy nem haragszik a felperesre és nem is volt konfliktusa vele. A 2023. július 14. napján írt levelében foglaltakról elmondta, hogy az alperes kérésére írta le a szóban jelzett problémáit, amely iratról a felperes nem tudott. (33.M.70.099/2023/30. számú jegyzőkönyv)

[37] tanú7 tanú 2023. április 12. és 2023. július 31. között egyszerűsített foglalkoztatásra irányuló munkaviszonyban, ápoló munkakörben dolgozott az alperesnél. Vallomása szerint amikor a felperessel együtt dolgozott, azt tapasztalta, hogy megfelelően, tisztelettudóan

viselkedett, azonban hallott arról, hogy a munkáltatónak nem tetszett a felperes magatartása. (33.M.70.099/2023/35. számú jegyzőkönyv)

[38] tanú8 tanú 2015. október 12. és 2023. július 28. között állt munkaviszonyban az alperesnél, legutóbb szociális segítő munkakörben, szociálpedagógus felsőfokú végzettséggel rendelkezik. Vallomása szerint az egyik legfontosabb feladata volt a gondozottak, ellátottak mentális egészségének megóvása. Erről az oldalról tudta megítélni a felperes munkavégzését és magatartását, konkrétan azt, ahogyan bánt az ellátottakkal. Azt tapasztalta, hogy a felperes kedves volt, a felperes magatartásával, munkavégzésével kapcsolatosan a gondozott nem élt panasszal, bár „az idősök természetesen mindig panaszkodnak, akár a hidegre, akár a melegre, és így volt olyan, hogy panaszkodtak más gondozókra, ápolókra is, a felperesre azonban nem”. A tanú elmondta továbbá, hogy a felperes „szóvá tette, ha szakmailag valamivel nem értett egyet. Ennek a következménye volt az, hogy kapott egy újabb fegyelmit (...). Lehet, hogy nem fegyelmi volt, hanem egy újabb jegyzőkönyv.” (33.M.70.099/2023/35. számú jegyzőkönyv)

[39] tanú11 tanú 2023. január 6. és 2023. szeptember 20. napjai között egyszerűsített foglalkoztatásra irányuló munkaviszonyban, szociális gondozó-ápoló munkakörben dolgozott az alperesnél. Vallomása szerint az alperesnél 35 gondozottra kettő ápoló, gondozó jutott, esetileg egy harmadik napi 8 órában foglalkoztatott ápoló, gondozó, így rájuk nagy teher hárult. Előadta, hogy a felperes a munkavégzésében nagyon sokat segített, elmagyarázta a munkafolyamatokat, a helyi szokásokat. A tanú nem tapasztalta, hogy az ellátottak nem szerették volna a felperest, vagy hogy a felperes magatartásával bármi probléma lett volna. A felperest minősíthetetlen hangnemben soha nem hallotta a gondozottakkal beszélni, és a felperes a gondozottak kérését mindig teljesítette. (33.M.70.099/2023/35. számú jegyzőkönyv)

[40] (TANÚ9) tanú – aki OKJ szakképesítéssel ápoló, gondozó munkakört tölt be az alperesnél – vallomásában előadta, hogy a felperessel nem gyakran dolgozott együtt, azonban az ápolási részlegen többször, mint egyéb részlegen. Nyilatkozott a 2023. tavaszán történt esetről, amikor a felperes vállproblémára hivatkozva nem nyújtott segítséget a gondozott emelésekor. A felperes magatartásával nem volt problémája, tudtak együtt dolgozni. A felperes a gondozottakkal is megfelelően viselkedett, azonban „az utolsó időkben nagyon feszült volt a légkör a nővérek között”. (33.M.70.099/2023/35.számú jegyzőkönyv)

[41] Az elsőfokú bíróság hivatkozott arra, hogy a tényállás szabad megállapításának elvét rögzítő Pp. 263. §-ának (1) bekezdése alapján a bíróság a perben – törvény eltérő rendelkezése hiányában – alakszerű bizonyítási szabályokhoz, a bizonyítás meghatározott módjához vagy meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához nincs kötve, szabadon felhasználhatja a felek előadásait, valamint minden bizonyítékot, amely a tényállás megállapítására alkalmas.

[42] Kifejtette, hogy az ítéleti tényállás megállapításához az szükséges, hogy a bíróság a bizonyítás és az egyéb ténymegállapítási módok hitelt érdemlőségét, bizonyító erejét megállapítsa, majd pedig megítélje jelentőségüket a tényállás szempontjából. Ezt a tevékenységet nevezzük bírói mérlegelésnek. Ennek során a bizonyítékokat a maguk összességében és egyenként is mérlegeli, figyelembe veszi azok összefüggéseit, esetleges ellentmondásait, valamint a felek mulasztását vagy magatartását. Ezek alapján állapítja meg a bizonyítandó tények fennállását vagy fenn nem állását, valóságát vagy valótlanságát, illetőleg azt, hogy a bizonyítás sikerrel járt-e, azaz a bizonyítandó tények bizonyítottak-e vagy sem. A bizonyítékok mérlegelése során a bíróság az összes körülményt veszi figyelembe, és a mérlegelés eredményére egyetlen irányadó szempont a bíróság belső meggyőződése. Számos legfelsőbb bírósági, kúriai határozat, kollégiumi állásfoglalás, eseti döntés felhívta a figyelmet arra, hogy a bíróság belső meggyőződésének kialakítása gondos bírálatot tételez fel

a mérlegelés eredménye szempontjából. Nem lehet a belső meggyőződés valamiféle bírói önkény megnyilvánulása, valamiféle homályos érzelmi folyamatban vagy általánosságban mozgó sejtésnek az eredménye, a logika és a gyakorlati tapasztalat szabályai szerint kell a konkrét tényállást vizsgálni. A szabad mérlegelés tehát csak addig terjedhet, ameddig a helyes gondolkodás követelményei azt lehetővé teszik. A bíróságnak nem azt kell eldönteni, hogy a felek közül ki mond igazat, hanem azt, hogy a bizonyításra kötelezett fél felsorakoztatott-e olyan bizonyítékokat, melyek mérlegelésével csak egy következtetés vonható le: az, amit a fél állított (Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.387/2012/7.).

[43] A lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeképpen az elsőfokú bíróságnak azt kellett eldöntenie, hogy az alperes bizonyított-e a felperes terhére olyan, a felmondás indokaként megjelölt mulasztást, kötelezettségszegést, magatartást, amely alátámasztja, hogy a munkaviszony a rendeltetését elveszítette, amiért szükséges volt annak megszüntetése. Ehhez olyan kellően komoly és meggyőző indok volt szükséges, ami nem csak az érintett munkavállaló, hanem bárki számára egyértelműen igazolja mindezt. A perbeli felmondás indokolását alapul véve azonban nem volt bizonyított az alperes részéről, hogy az írásbeli figyelmeztetést követő időszakban a felperes ápoló munkakörében nem tanúsított kellő empátiát, vagy hogy a munkájával kapcsolatban több panasz érkezett. Az alperes bizonyítási érdeke és kötelezettsége ellenére nem bizonyított olyan konkrét panaszt, amely a felperes 2023. július 24. napját követő munkavégzését érintette, valamint azt sem, hogy a felperes nem megfelelő, összeférhetetlen magatartást tanúsított a munkatársaival és a gondozottakkal szemben, illetve hanyagul végezte a munkáját. A (Intézményvezető) törvényes képviselő, tanú2, tanú3, tanú5, tanú4 tanúk részéről általánosságban megfogalmazott és időponthoz nem köthető kifogások egyike sem volt a 2023. július 24. napját követő időszakhoz kapcsolódó, azok jellemzően az alperes által már korábban jegyzőkönyvezett, illetve a szóbeli-, majd írásbeli figyelmeztetésben rögzített kötelezettségszegések voltak. Ezen időpontig azonban az alperes a felperes munkaviszonyát nem szüntette meg, hanem kizárólag figyelmeztetést alkalmazott.

[44] A bizonyítékok között rendelkezésre állt a 2023. augusztus 11. napján egy gondozott hozzátartójától érkezett panasz miatt felvett jegyzőkönyv, azonban az abban megjelölt tényeket illetően eltérő volt a felperes és az alperes nyilatkozata. A bizonyítási érdeke ellenére nem igazolta az alperes, hogy kivizsgálta volna bármilyen formában ezen hozzátartozói panasz tényyszerűségét, meghallgatta volna a felperest, amit önmagában nem helyettesít egy jegyzőkönyv felvétele. Az alperesnek kellett bizonyítania a jegyzőkönyvben feltüntetett tényt, azonban az eredménytelen volt.

[45] Az alperes kötelezettsége volt az is, hogy bizonyítsa az (ALPERESI DOLGOZÓ) által 2023. július 26. napján írásban bejelentett panaszban megjelölt tényeket, azonban ez sem történt meg, így nem ismert, hogy a felperes hanyag munkavégzése miatt mikor és miért kellett újraperelkázni a részleget, továbbá a felperes mikor mulasztotta el rendszeresen a pépes étrenden lévő lakóknak odaadni a levest, valamint hogyan és mikor sértette meg a dohányzásra vonatkozó szabályokat.

[46] A közvetlenség elvéből következően az elsőfokú bíróság elsődlegesen a tanúk vallomása révén bizonyítható tényeket részesítette előnyben szemben az olyan iratokkal, jegyzőkönyvekkel, amelyeket az egyik fél készít és kizárólag az ő egyoldalú nyilatkozatait tartalmazzák, ugyanis az ellenérdekű fél vitatása esetén az így készített iratokat nem lehet a tényt egyértelműen igazoló bizonyítékként értékelni. A bizonyítási eljárás során látható volt az is, hogy az alperesnél több jegyzőkönyv készült, ám kétséges voltak azok felvétele, annak körülményei, időpontja, különös figyelemmel az Mt. 6. §-ában előírt együttműködési kötelezettségre. Több tanú – így tanú2, tanú3, tanú8 – vallomása azt igazolta, hogy a felperes és a csoportvezetők között kialakult bizonyos ellentét, esetlegesen szakmai féltékenység,

amelynek kapcsán a felperes 2023. június 17. napján, majd 2023. július 24. napján is jelzéssel élt a munkáltatói jogkör gyakorlója felé. Az alperestől elvárható lett volna, hogy a kialakult helyzetben felmerült konfliktusokat megkísérelje feloldani, azonban ilyen kezdeményezés nem történt a részéről. Megjegyezte azt is, hogy nem vitathatóan a munkáltató kötelezettsége az Mt. 51. §-ának (3) bekezdése értelmében meggyőződni a munkavállaló munkaköri alkalmasságáról, azonban a perbeli esetben mindez a 2023. április 21. napján jegyzőkönyvezett események után történt meg 2023. május 22. napján, amely időpontig az alperes a felperest folyamatosan foglalkoztatta anélkül, hogy sor került volna a munkaköri alkalmasság soron kívüli vizsgálatára.

[47] Az elsőfokú bíróság arra a belső meggyőződésre jutott a bizonyítási eljárás eredményeként, miszerint a bizonyításra kötelezett alperes nem sorakoztatott fel olyan bizonyítékokat, amelyek értékelésével, mérlegelésével megállapítható lenne, hogy a felmondás valós, okszerű és világos indokon alapult. Ítéleti bizonyossággal nem mondható ki az, hogy az írásbeli figyelmeztetés után több panasz volt a felperes munkájával kapcsolatban vagy összeférhetetlen magatartást tanúsított a munkatársaival és a gondozottakkal szemben. Az általánosságban megfogalmazott „a munkáját hanyagul végzi és a gondozottak kérését figyelmet kívül hagyja” indok nem felel meg a világosság követelményének, nincs lehetőség annak ellenőrzésére. Nem bizonyított az sem, hogy a felperes az írásbeli figyelmeztetést követően nem változtatott a magatartásán, a munkavégzésén oly mértékben, amely a munkaviszonya megszüntetését indokolná, mindezt jogellenes a felmondás.

[48] A felmondás jogellenessége miatt az elsőfokú bíróság mellőzte a joggal való visszaélés vizsgálatát, mert az 5/2017. (XI.28.) KMK. vélemény 1. pontja értelmében a joggal való visszaélés tilalmának megsértése akkor állapítható meg, ha valamely alanyi jog gyakorlása formálisan jogszerűen történt.

[49] tanúl tanú vallomását mint bizonyítékot mellőzte figyelemmel arra, hogy a tanú nem tekinthető elfogulatlanak, saját nyilatkozata szerint több eljárást kezdeményezett az alperessel szemben, továbbá ismételt kérdésre úgy nyilatkozott, hogy látott „mindenfajta peres iratokat”. Ugyancsak mellőzte tanú13 tanú meghallgatását, mert a tanú a felperes lánya és emellett az elsőfokú bíróság hivatalos tudomása szerint perben áll az alperessel, így a tanú nem tekinthető elfogulatlanak.

[50] A felperes a jogellenes felmondás jogkövetkezményeként elmaradt jövedelem címén kártérítést igényelt, amelynek összegszerűségét az alperes nem vitatta, így a Pp. 2. és 342. §-aira is figyelemmel marasztalta az alperest a rendelkező részben foglaltak szerint az Mt. 82. §-ának (1) és (2) bekezdései alapján.

[51] Az elsőfokú bíróság a felperesnek a sérelemdíj iránti kereseti kérelmével kapcsolatban megállapította, hogy a felperes a Pp. 265. §-ában meghatározott bizonyítási érdeke ellenére nem bizonyította, hogy a felmondás közlését követő alperesi magatartás a személyiségi jogát megsértette, s nem merült fel olyan többlétevényállási elem, amely alapján a felperes emberi méltósághoz fűződő joga megsérült volna, ehhez önmagában a felperes szubjektív érzése nem elégséges. A munkaviszony megszüntetését követő munkáltatói intézkedések között számos esetben tapasztalható, hogy a munkavégzés alól azonnal felmentett munkavállaló a munkáltató területén már nem mozoghat felügyelet nélkül, ez nem feltétlenül jelent a munkáltató oldalán jogsértő magatartást. A perbeli esetben a felperes által sem vitatott tényként volt megállapítható az is, hogy az alperes a felperes részére felajánlotta a szolgálati gépjárművet, amelyet a felperes elfogadott.

[52] Az elsőfokú bíróság a pertárgy értékét 1 042 200 Ft-ban állapította meg és a Pp. 83. §-ának (2) és (3) bekezdései alapján döntött úgy, hogy egyik fél sem köteles az ellenérdekű fél perköltségének megtérítésére, mivel nem jelentős a pernyertesség és a pervesztesség aránya

közötti különbség, figyelemmel arra is, miszerint a sérelemdíj címén előterjesztett követelés összecszerű megítélése bírói mérlegeléstől függ.

[53] Az eljárási illeték vonatkozásában utalt a költségmentesség és a költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 2017. évi CXXVIII. törvény 3. §-a (1) bekezdésének d) pontjára, mely alapján a perben a feleket tárgyi költségfeljegyzési jog illette meg. Az illetékekről szóló 1990.évi XCIII. törvény (Itv.) 42. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján megállapított és feljegyzett illetéket részben az alperes köteles megtéríteni a Pp. 101. §-a (1) bekezdésének és a 102. §-a (1) bekezdésének megfelelően, míg a további illeték az állam terhén marad, mivel a részben pervesztes felperes munkavállalói költségkedvezményre jogosult fél.

[54] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte elsődlegesen az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását, másodlagosan a felperest kötelezni a 66%-os pervesztessége arányában perköltség fizetésére, továbbá a felperes marasztalását a másodfokú perköltségében, amit 6 óra alapulvételével 104 000 Ft-ban határozott meg (17 000 Ft/óra).

[55] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás, miként az abból levont jogi következtetés is helytelen, továbbá helytelen a bizonyítékok mérlegelése és az anyagi jogszabályok értelmezése. Az ítéltábla felülbírálati jogkörét a Pp. 369. §-a (3) bekezdésének a), c) és d) pontjaiban jelölte meg.

[56] Az elsőfokú bíróság által a felmondáshoz szükségesnek tartott „kellően komoly és meggyőző indokkal” összefüggésben kiemelte, hogy a felperes munkaviszonyát nem azonnali hatályú felmondással szüntette meg, továbbá egyértelműen igazolta az arányosságot, azaz bizonyította, hogy a felperes folyamatos magatartási problémái vezettek ahhoz, hogy a munkaviszonyát végül megszüntette.

[57] Téves az elsőfokú bíróság következtetése, hogy kellően komoly és súlyos indokra lett volna szükség, hiszen nem azonnali hatályú felmondásról van szó, ezért nem kellett igazolni azt, hogy a felperes szándékosan vagy súlyosan gondatlanul, jelentős mértékben szegte meg a munkaviszonyából eredő lényeges kötelezettségét. Ehelyett azt kellett bizonyítani, hogy a felperes munkaviszonnyal kapcsolatos magatartása nem volt megfelelő és a felmondásban foglalt magatartási problémák valóságosak, világosak és okszerűek voltak, amely bizonyítási kötelezettségének az alperes egyértelműen eleget tett. Már az érdemi ellenkérelméhez csatolt okiratokkal is bizonyította, hogy a felperes munkavégzésével visszatérően problémák voltak, aminek következményeként jutott arra, hogy nem tudja fenntartani a felperes munkaviszonyát.

[58] Az érdemi ellenkérelemhez A/16. számú mellékletként csatolt jegyzőkönyv ((GONDOZOTT 3)al összefüggő 2023. augusztus 10-én érkezett hozzátartozói panasz) már önmagában megalapozza a felperes munkaviszonyának rendes felmondással történő megszüntetését, amit (Intézményvezető) törvényes képviselő és tanú5 tanú is igazolt. Véleménye szerint ez az eset egy azonnali hatályú felmondást is indokolt volna, és ha csak ez az egy felmondási indok került bizonyításra, az már megalapozza a felmondás jogszerűségét.

[59] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen jutott arra a következtetésre, hogy nem bizonyított az írásbeli figyelmeztetést követő időszakban olyan problémát, amely a felmondás alapjául szolgálhatna. Az elsőfokú bíróság nem megfelelően értékelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat, így tévesen jutott arra a következtetésre is, hogy nem bizonyította a felperes hanyag munkavégzését. Ezzel szemben a becsatolt okirati bizonyítékok és a meghallgatott tanúk egyértelműen igazolták, hogy a felperes az írásbeli figyelmeztetést követően sem tanúsított megfelelő magatartást és hanyagul végezte a munkáját, továbbá a dohányzási szabályokat is megsértette.

[60] Ilyen bizonyíték a 2023. augusztus 11-i jegyzőkönyv, továbbá ilyenek az érdemi ellenkérelemhez A/14. és A/15. számon csatolt mellékletek is. (Intézményvezető) akkori intézményvezető, törvényes képviselő egyértelműen nyilatkozta, hogy többféle probléma adódott a felperes munkavégzésével és ezek a problémák folyamatosan jöttek. tanú3 tanú elmondta, hogy a felperessel kapcsolatos problémák visszatérőek voltak azután is, hogy ezt jelezték neki. tanú5 tanú megerősítette, hogy folyamatosan panaszok voltak a felperes munkája tekintetében. A folyamatos kifejezés azt jelenti, hogy a felmondás időpontjáig ezen problémák fennálltak. tanú4 tanú is igazolta a felperes munkavégzésével kapcsolatos problémákat, amelyek elmondása szerint nem változtak, hiába szóltak neki. A felperes hanyag munkavégzését igazolta tanú2 tanú, aki szerint az ellátottakat minden ápoló ki tudta vinni fürdetni, de a felperes nem. (Intézményvezető) törvényes képviselő előadta, hogy többféle probléma adódott az átöltöztetéssel, mosodával, pelenka kidobással összefüggésben. Ezeket a felperes hanyagul végezte el, és emiatt a munkatársak nem szerettek utána műszakba menni. (TANÚ9) tanú nyilatkozata szerint a kollégáival való magatartása sem volt megfelelő a felperesnek, továbbá a munkáját is hanyagul végezte. A dohányzási szabályok folyamatos megszegése is igazolható az elsőfokú eljárás során meghallgatott tanúk által, így tanú3 tanú elmondta, hogy sokszor ment ki dohányozni a felperes, többet volt kint, mint ahogy a munkavégzése megengedte. Mások úgy mentek ki, hogy elvégzik a feladatukat, gyorsan kimennek dohányozni és mennek is vissza. tanú2 tanú is akként nyilatkozott, hogy a felperes sokat járt ki dohányozni.

[61] Az elsőfokú bíróság által hivatkozott közvetlenség elve azt is jelenti, hogy a bíróság csak a maga által észlelt bizonyítékokra alapítottan hozhatja meg döntését. A bíróság által észlelt bizonyítékoknak minősülnek az alperes által csatolt okirati bizonyítékok is, amelyeket ezek szerint az elsőfokú bíróság nem értékelt ilyenként.

[62] Téves az a megállapítás, hogy az alperes által csatolt jegyzőkönyvek csak az alperes egyoldalú nyilatkozatait tartalmazzák. Az A/16. számú mellékletként az ellenkérelemhez csatolt jegyzőkönyv nem csupán az alperes egyoldalú nyilatkozatát tartalmazza, mert azt (GONDOZOTT 3) is ellátta az aláírásával. Az A/14. és A/15. számú mellékletként csatolt levelek sem az alperes, hanem a kollégák nyilatkozatait tartalmazzák. Egy nyilatkozat sem volt kétséges körülmények között felvett, minden jegyzőkönyv több kolléga által aláírtan tartalmazza a felmerült problémákat, panaszokat, azok időpontjai egyértelműen rögzítettek. Az elsőfokú bíróság nem megfelelően mérlegelte a bizonyítási eljárás eredményét és megsértette a Pp. bizonyításra vonatkozó rendelkezéseit.

[63] Az alperes hivatkozott arra, hogy tanú1, tanú8 és tanú11 tanúk nem tudtak elfogulatlan tanúvallomással szolgálni, ezért azok nem vehetőek figyelembe, tanú7 tanú pedig nem tudott érdemi információval szolgálni a felmondás indokai tekintetében.

[64] Az alperes nagyon sok esélyt adott a felperesnek, s nem az első hiba, probléma esetén szüntette meg a munkaviszonyát, így nem felel meg a valóságnak az a megállapítás, hogy nem próbálta meg feloldani a konfliktusokat.

[65] Az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló bizonyítékokat tévesen értékelte, amikor arra a meggyőződésre jutott, hogy az alperes nem sorakoztatott fel olyan bizonyítékokat, amelyek alapján megállapítható lenne a felmondás indokainak valós, világos és okszerű volta, és ezáltal a felmondás jogellenes.

[66] Amennyiben nincs lehetőség a kereset teljes elutasítására, úgy indokolt az elsőfokú ítélet megváltoztatása a perköltség vonatkozásában akként, hogy a felek a pernyertesség és pervesztesség arányában viseljék a perköltséget, mivel a felperes 33%-ban, míg az alperes 66%-ban lett pernyertes, ami jelentős különbség.

[67] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását annak helyes indokai alapján, megismételve a korábban tett előadását.

[68] Az ítéltábla az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részét nem érintette, míg az alperes fellebbezését a per fő tárgya tekintetében alaptalannak, a perköltség vonatkozásában alaposnak találta, aminek elbírálása során nem lépte át a fellebbezési kérelem és az ellenkérelem korlátait (Pp. 370. §-ának (1) bekezdése), olyan eljárási szabálysértést vagy téves anyagi pervezetést ugyanis, amely erre okot adott volna, nem észlelt (Pp. 370. §-ának (2)-(4) bekezdései).

[69] Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, s abból a per fő tárgya tekintetében megalapozott jogi következtetésre jutott, aminek indokaival is egyetértett az ítéltábla, ezért csupán a fellebbezésben foglaltak miatt mutat rá a következőkre.

[70] Az alperes a fellebbezésében a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. §-a (3) bekezdésének a), c) és d) pontjaiban jelölte meg, ez utóbbi kettőt tévesen.

[71] A Pp. 369. §-a (3) bekezdésének d) pontja a jelen perre csak akkor lenne értelmezhető, ha a felperes sérelemdíj iránti keresetét akárcsak részben is teljesítette volna az elsőfokú bíróság, ennek hiányában ugyanis nincs az anyagi jogszabályok szerinti mérlegelési jogkörben hozott döntés.

[72] A Pp. 369. §-a (3) bekezdésének c) pontja szintén nem irányadó a jelen perre, hiszen az alperes nem a megállapított tényekből levont jogi következtetést vitatja, hanem eleve a megállapított tényállást, mert álláspontja szerint az került tévesen megállapításra, míg az általa helyesnek tartott tényállás alapján lett volna szükséges a kereset teljes elutasítása.

[73] A Pp. 369. §-a (3) bekezdésének a) pontja szerint a másodfokú bíróság felülbíráhatja az elsőfokú bíróság ítélete anyagi jognak való megfelelőségét; az anyagi jogi felülbírálat során a bizonyítás eredményét okszerűtlennek minősítheti és ennek alapján a tényállást módosíthatja, kiegészítheti.

[74] Az e törvényhelyhez fűzött Pp. Nagykommentár a következőket mondja: „A bizonyítás eredményének mérlegelését illetően a Pp. csak az okszerűtlen mérlegelés felülbírálatát engedi meg, vagyis a bizonyítás eredményének mérlegelése csak akkor hagyható figyelmen kívül, ha az okszerűtlen, vagyis jogszabálysértő vagy ha a másodfokú bíróság is bizonyítást folytatott le. Szűk értelemben vett felülmérlegelésre, azaz a jogszabálysértés megállapítása nélkül a mérlegelés megváltoztatására nincs lehetőség. Ez tehát azt jelenti, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a másodfokú bíróság a bizonyítás okszerűtlennek minősítése után módosítja, kiegészíti vagy további bizonyítást folytathat le akár az első-, akár a másodfokú eljárásban hivatkozott tény megállapítására, és így módosítja, egészíti ki azt. Tehát a tényállás megváltoztatására a másodfokú bíróság nem jogosult anélkül, hogy a bizonyítás eredménye ne lenne okszerűtlen, illetve ne folytatna le további bizonyítást, azonban az elsőfokú bíróság által helyesen megállapított tényekből eltérő jogi következtetést vonhat le, a tényeket minősítheti másként.”

[75] Ha az adott tényállás megállapítása a beszerzett bizonyítékok értékelésének eredményeként a logika szabályai szerint lehetséges volt, s az nem volt kizárt, a másodfokú bíróság akkor sem bírálhatja felül az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást, ha ő maga egyébként a bizonyítékok mérlegelése alapján más ténybeli következtetésre jutott volna. Ez ugyanis a bizonyítékok másodfokú eljárásban történő felülmérlegelésének tilalmába ütközik.

[76] Az elsőfokú bíróság megfelelő indokát adta az ítélete indokolásában a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapított tényállásra figyelemmel annak, hogy miért tekinti jogellenesnek az alperes felmondását, amivel szemben a fellebbezésben írtak alapján nem volt lehetőség az ún. felülmérlegelésre.

[77] Az Mt 64. §-ának (2) bekezdése szerint a megszüntetés okának az indokolásból világosan ki kell tűnnie, a munkaviszonyt megszüntető jognyilatkozat indokának valóságát és okszerűségét a nyilatkozattevő bizonyítja – a mi esetünkben az alperes. A Pp. 265. §-ának (1) bekezdése kimondja: törvény eltérő rendelkezése hiányában a perben jelentős tényeket annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valósnak fogadja el, továbbá a bizonyítás elmaradásának vagy sikertelenségének a következményeit is ez a fél viseli.

[78] Az MK 95. számú állásfoglalás II. pontjának indokolása szerint a munkáltatói felmondásnak az I. részben vázolt tartalmi követelményeken felül alaki kelléke, hogy a felmondást a munkavállalóval írásban kell közölni s abból a felmondás okának világosan ki kell tűnnie, amivel a törvénynek az a célja, hogy a munkavállaló a felmondás vele történt közlése után nyomban megismerhesse és ellenőrizhesse azokat az okokat, amelyekre a munkáltató a felmondást alapítja, és ennek eredményéhez képest módja legyen a felmondás indokolását vitatnia, illetve cáfolnia is. A törvény céljához képest a munkáltatói felmondás abban az esetben fejezi ki világosan a felmondás okát, ha a felmondásban a munkáltató megjelölte azokat a konkrét tényeket, illetve körülményeket, amelyekre a felmondást alapította. Nem az a lényeges tehát, hogy a felmondás részletező indokolást tartalmaz-e vagy összefoglaló meghatározást használ, hanem hogy a felmondás okaként közöltekből megállapítható legyen: miért nincs a munkáltatónál szükség a továbbiakban a munkavállaló munkájára.

[79] A BH2020. 308. szám alatt közzétett eseti döntéssel illusztrált ítélkezési gyakorlat szerint a világos indoklás követelményének megfelel az az indok, amely megjelöli azt a tény, körülményt, amelyre a munkáltató az intézkedést alapította és abból – függetlenül attól, hogy azt összefoglalóan vagy részletezően határozta meg – megállapítható, hogy miért nincs szükség a továbbiakban a munkavállaló munkájára (BH2001. 395; Mfv.I.10.287/2015/6.); a bizonyítás azonban nem lépheti túl a felmondás indokolásának kereteit (MDII.143.). A munkáltatói intézkedés világos indokolása követelményének megtartottságát nem általában, hanem a jognyilatkozat címzettjének tudomása (tudattartama) oldaláról kell értékelni (BH2017. 348. I.).

[80] A kereseti tényállításban előadottak, illetőleg az eljárás során tett nyilatkozatok alapján rögzíthető: a felperes nem volt tisztában azzal, hogy a munkaviszonya pontosan milyen magatartás miatt került megszüntetésre, mi a felmondás indoka, ezért annak indokolása a világosság jogszabályi követelményének nem felel meg.

[81] Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az azonnali hatályú felmondásban megjelölt indokok túlságosan általánosak voltak, azok alapján nem azonosíthatóak be azok a felperesi magatartások, amelyet az alperes kifogásolt és amely miatt a munkaviszony megszüntetése mellett döntött. A felmondás indokolásában szereplő „több panasz érkezett a munkájával kapcsolatban”, a „különösen a munkatársaival és a gondozottakkal nem megfelelő, összeférhetetlen magatartást tanúsít”, továbbá „a munkáját hanyagul végzi és a gondozottak kérését figyelmen kívül hagyja” kitételek annyira az általánosság szintjén mozognak, hogy azok alapján nem állapíthatta meg a felperes, mi a kifogás a munkájával kapcsolatban. Emiatt pedig közömbös, hogy az alperes véleménye szerint az ellenkérelméhez csatolt okiratokból és a perben kihallgatott tanúk vallomásából megállapíthatóan mely konkrét okok szolgáltak a felmondás alapjául, mert a bizonyítás nem lépheti túl a felmondás indokolásának kereteit, s a meglévő hiányosságokat nem toltheti ki utóbb tartalommal.

[82] A felmondási indokok túlzottan általános volta alól egy kivétel volt, nevezetesen amikor a felmondás indokolása szerint 2023. augusztus 11. napján egy gondozott hozzátartozójától érkezett panasz a felperes munkavégzésével és magatartásával kapcsolatosan. Figyelemmel azonban arra, hogy ezt a panaszt a felperessel nem közölték,

ahogy az esetről felvett jegyzőkönyvet sem adták át a részére (azzal a felperes első ízben a peres eljárás során szembesült), a felperes a felmondás közlésekor nem tudhatta, hogy ez az indok mivel kapcsolatos, mely magatartása esik kifogás alá, ami miatt az alperes nem kívánja fenntartani a továbbiakban a munkaviszonyát. Emiatt súlytalanná vált az a fellebbezési érvelés, hogy ez a jegyzőkönyv nem csupán az alperes nyilatkozatát tartalmazza, mert azt a panaszt tevő ellátott is aláírta, ahogy annak sincs jelentősége, hogy az ellenkérelemhez A/14. és 15. szám alatt csatolt levelek sem tőle, hanem a felperes munkatársaitól származnak.

[83] A világosság követelményének az alperes felmondása nem felelt meg, ami miatt eleve jogellenes a felmondás.

[84] Az alperes tévesen hivatkozott a fellebbezésében arra, hogy bizonyította, miszerint a felperes folyamatos magatartási problémái vezettek a felmondáshoz. Ezzel ellentétben az elsőfokú bíróság azt állapította meg a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján, hogy az írásbeli figyelmeztetést követően nem volt bizonyított olyan ok, ami megalapozhatta volna az alperes felmondását, míg a figyelmeztetésekkel szankcionált magatartások a felmondás okaként nem voltak figyelembe vehetők. Irreleváns az alperes hivatkozása a dohányzás szabályainak a megsértésére, mert erre még csak utalás sincs a felmondásban.

[85] Az a körülmény, hogy az alperes nem azonnali hatályú, hanem rendes felmondással szüntette meg a felperes munkaviszonyát, nem mentesíti őt azon követelmény alól, hogy a megszüntetés okának az indokolásból világosan ki kell tűnnie, s annak valósnak és okszerűnek kell lennie.

[86] Az elsőfokú bíróság kimerítően értékelte a perben meghallgatott tanúk vallomásait, és megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy az alperes részéről nem került bizonyításra, miszerint a felperes a figyelmeztetések után sem változtatott a magatartásán, és folyamatos problémák lettek volna a munkavégzésével. Az elsőfokú bíróság az ítélete [83]-[85] bekezdéseiben megfelelő indokát adta annak, hogy a bizonyítás eredményét miként értékeli, az adott tényállás megállapítása a beszerzett bizonyítékok értékelésének eredményeként a logika szabályai szerint lehetséges volt.

[87] Az alperes a fellebbezésében – annak 10. oldala harmadik bekezdésében – hivatkozott arra, hogy tanú1 tanú vallomása miatt nem vehető figyelembe, amivel összefüggésben megjegyzi az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság a tanúvallomást kirekesztette a bizonyítékok közül. tanú8 és tanú11 tanúk esetében pedig önmagában nem adhat alapot a mellőzésre az, hogy az egyik tanú is perben áll az alperessel, ahogy az sem lehet abszolút ok a kizárásra, hogy a másik tanú beszélt az ügyről a felperessel, hanem mindig az eset körülményei, a vallomás tartalma alapján kell megítélni azt, hogy a tanúvallomás értékelhető-e bizonyítékként. E két tanú a saját munkájuk mellett a felperes jelleméről nyilatkoztak, amely nyilatkozatok egybevágóak tanú7 vallomásával és (TANÚ9) tanú azon kijelentésével, miszerint a felperes magatartásával nem volt problémája, tudtak együtt dolgozni, továbbá a felperes a gondozottakkal is megfelelően viselkedett. Erre tekintettel nem vétett hibát az elsőfokú bíróság, amikor értékelte ezeket a tanúvallomásokat is a bizonyítékok között. Az alperes által a fellebbezés mellékleteként csatolt rendőrségi jegyzőkönyv viszont nem volt figyelembe vehető a Pp. 373. §-ának (1) bekezdésére tekintettel, az ugyanis majd' fél évvel korábbi keltű, mint az elsőfokú ítélet, így nem lett volna akadály a csatolásra.

[88] tanú7 tanú az alperes előadása szerint is két alkalommal dolgozott együtt a felperessel, így rendelkezett ismerettel a magatartásáról, ami még ha a figyelmeztetéseket megelőző időszakra datálódik is, mégis figyelembe vehető azért, mert az alperes állítása szerint a felperes folyamatosan – a figyelmeztetések előtt és után is – kifogásolható magatartást tanúsított, azon nem változtatott, így a korábbi magatartásából lehet következtetni az írásbeli figyelmeztetés és a felmondás közötti időszakra is.

[89] Az alperes fellebbezési hivatkozása szerint nem felelt meg a valóságnak az az ítéleti megállapítás, hogy nem próbálta meg a konfliktusokat feloldani, hiszen nagyon sok esélyt adott a felperesnek, és nem az első hiba esetén szüntette meg a munkaviszonyát. Ezzel szemben tény, hogy amikor a felperes 2023. július 24. napján írásban az alperes intézményvezetőjéhez fordult és egyeztetést kezdeményezett, arra nem történt érdemi intézkedés, ahogy a 2023. június 17. napján e-mail üzenetben megtett panaszra is válasz nélkül maradt.

[90] A fentiek miatt nem volt sem lehetőség, sem ok a bizonyítás eredményének felülmérlegelésére, mert az elsőfokú bíróság a bizonyítás eredményének okszerű mérlegelésével helyesen állapította meg a tényállást, ami alapján nem lehet a felmondást jogszerűnek tekinteni. A jogellenes felmondás következményét pedig helyesen alkalmazta az elsőfokú bíróság, amit az alperes maga sem vitatott összecszerűségében.

[91] Az ítéltábla a perköltségre vonatkozó ítéleti rendelkezés megváltoztatására irányuló fellebbezést alaposnak találta.

[92] Először is rögzíteni kell, hogy a pertárgy értéke ténylegesen 527 573 Ft volt. Kétségtelen, hogy a visszautasított keresetlevél – annak pontosítása után – 1 042 200 Ft megfizetésére irányult, azonban az ezt követően előterjesztett keresetben a felperes 177 573 Ft elmaradt jövedelem és 350 000 Ft sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A perindítás hatályainak fenntartása nem eredményezheti azt, hogy a pertárgyérték akkor is rögzül az eredetileg meghatározott összegben, ha a Pp. 178. §-a szerint újra előterjesztett keresetlevélben a felperes már alacsonyabb összegben határozza meg a kereseti követelését. A korábbi magasabb összegnek nincs jelentősége sem a későbbi illeték, sem az alperesnek járó perköltség szempontjából, mert egyrészt a visszautasítás miatt az az eljárás illetékmentes az Itv. 57. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján, másrészt az alperessel szemben a keresetindítás hatályai be sem állnak, hiszen nemhogy a keresetlevelet, de még az azt visszautasító végzést sem kézbesítik a részére a Pp. 177. §-ának (1) bekezdése szerint, így nem is kell védekeznie az eredetileg magasabb összegben meghatározott követeléssel szemben. A Pp. 178. §-a (1) bekezdésének mindössze az a hatása, hogy az újabb keresetlevelet a visszautasított keresetlevél előterjesztésének időpontjában kell előterjesztettnek tekinteni, így a mi esetünkben a keresetindítás határideje megtartottnak minősül.

[93] A Pp. 83. §-ának (2) bekezdése szerint részleges pernyertesség esetén a fél az ellenfél perköltségét a pervesztessége arányában téríti meg. Ha a pernyertesség és a pervesztesség aránya közötti különbség, valamint a fél és az ellenfél javára meghatározott perköltségek összege közötti különbség nem jelentős, egyik fél sem köteles perköltség megtérítésére.

[94] A Pp. 83. §-ának (3) bekezdése alapján a (2) bekezdésben foglaltak alkalmazását mellőzni lehet, ha a per kártérítés vagy egyéb olyan követelés iránt folyik, amelynek összecszerű megítélése bírói mérlegeléstől függ, és a bíróság a követelt összegnél kevesebbet ítélt ugyan meg, de a követelt összeg nem tekinthető nyilvánvalóan túlzottnak.

[95] Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság egészében elutasította a felperes sérelemdíj iránti keresetét, nem kerülhetett sor az előző bekezdésben írt szabály alkalmazására.

[96] A felperes 33,66%-ban, az alperes pedig 66,34%-ban lett pernyertes, így az alperes alappal tarthat igényt perköltségre a felperessel szemben a Pp. 83. §-ának (2) bekezdése alapján.

[97] Annak összegét az ítéltábla arra figyelemmel állapította meg, hogy a felperes nem érvényesített perköltség iránti igényt annak ellenére sem, hogy az eljárás kezdetén jogi képviselővel járt el, míg az alperes a 33.M.70.099/2023/5/A/12. szám alatt csatolt megbízási szerződés kivonata és a 37-I. sorszám alatt csatolt költségjegyzék alapján 561 000 Ft

perköltséget számított fel 33 munkaóra és 17 000 Ft/óra megbízási díj alapulvételével, aminek mérséklésére az ítéltábla nem látott lehetőséget, mert nem tekinthető eltúlzottnak sem a felszámolt időtartam, sem pedig az egy órára meghatározott megbízási díj. A felperes ezért az alperes által felszámított ügyvédi munkadíjból álló perköltség 66,34%-ának megfelelő 372 167 Ft megfizetésére köteles a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint és a Pp. 344. §-ának (1) bekezdésén alapuló teljesítési határidő mellett.

[98] Az ítéltábla észlelte, hogy az elsőfokú bíróság tévesen rendelkezett a feljegyzett kereseti illeték viseléséről, amely rendelkezést a másodfokú bíróság a Pp. 383. §-ának (6) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem, csatlakozó fellebbezési kérelem és fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül is felülbírálhatta, s hivatalból határozhatott a le nem rótt illeték megfizetéséről.

[99] Ennek oka, hogy az elsőfokú bíróság tévesen határozta meg a pertárgy értékét, s ebből következően a kereseti illetéket is 62 532 Ft-ban, az ugyanis helyesen 31 654 Ft, aminek nem a fele részét, hanem csupán 33,66 %-át, azaz 10 655 Ft-ot köteles viselni az alperes, míg 20 999 Ft marad az állam terhén.

[100] Az ítéltábla a fentiek alapján az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét részben, a perköltség és a feljegyzett kereseti illeték vonatkozásában megváltoztatta, egyebekben pedig azt helybenhagyta a Pp. 383. §-ának (2) bekezdés alapján.

[101] A fellebbezés csak az elsőfokú perköltség vonatkozásában volt eredményes, a felperes pedig perköltségigényt a másodfokú eljárásban sem érvényesített, ezért az ítéltábla az alperes pernyertessége után kötelezte a felperest a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése értelmében perköltség megfizetésére. Ennek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint állapította meg a fellebbezés mellékleteként csatolt ügyvédi megbízási szerződés kivonatára és a költségjegyzékre figyelemmel fél órának megfelelő 8500 Ft-ban határozta meg, ez tekinthető arányban állónak a 14 oldal terjedelmű fellebbezésre felszámolt 6 óra időtartamhoz képest a másodlagos fellebbezés terjedelmével.

[102] A fellebbezett érték az alperesi hivatkozással szemben csak 177 573 Ft volt, ezért a fellebbezési illeték összege 15 000 Ft az Itv. 46. §-ának (1) bekezdése szerint, amelynek viselésére a per főtárgya tekintetében pervesztes alperes köteles a Pp. 102. §-ának (1) bekezdése értelmében.

[103] A költségmentesség és költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 2017. évi CXXVIII. törvény 3. §-a (1) bekezdésének d) pontja alapján a per tárgyi költségfeljegyzési jogos volta ellenére az alperes átutalással megfizetett 83 376 Ft fellebbezési illetéket.

[104] Az Itv. 80. §-a (1) bekezdésének i) pontja értelmében azoktól az esetektől eltekintve, amelyekben az illetéket törvény rendelkezése alapján kell törölni vagy visszatéríteni, a kiszabott, de még meg nem fizetett illeték törlésének, illetőleg a megfizetett illeték visszatérítésének – hivatalból vagy a fizetésre kötelezett, illetve jogutódja kérelmére – mindazokban a bírósági eljárásokban helye van, ahol az eljárás illetékmentes, vagy az illeték mérséklésének van helye, de az illetéket megfizették, vagy nagyobb összegben fizették meg.

[105] Az Itv. 81. §-ának (2) bekezdése alapján az (1) bekezdésben, a 80. § (1) bekezdésében, valamint az 58. §-ban említett esetben, ha az illetéket a 74. § (2) bekezdésében foglaltak szerint pénzzel fizették meg, a bíróság a határozatát az adózó lakóhelye (székhelye) szerint illetékes állami adóhatóságnak küldi meg.

[106] Erre figyelemmel rendelkezett úgy az ítéltábla, hogy az alperes által nagyobb összegben megfizetett illeték 15 000 Ft feletti része visszatérítése iránti kérelem elbírálása érdekében ítélete egy kiadmányát az elsőfokú bíróság útján megküldi az alperes székhelye szerinti állami adóhatóságnak.

Debrecen, 2025. április 29.

Dr. Tass Edina sk. a tanács elnöke, Dr. Bakó Pál sk. előadó bíró, Dr. Riczu András sk. bíró